

آیین نامه مدیریت ایمنی حمل و نقل و سوانح رانندگی

منبع: روزنامه رسمی

شماره و تاریخ: 1388 / 6 / 8 - 18726

شناسه مطلب: 6024 |

وزارت کشور - وزارت راه و ترابری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
وزارت صنایع و معادن - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
وزارت امور اقتصادی و دارایی - جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران
وزیران عضو کارگروه توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره 131401/ت/41048 مورخ 1387/7/30 آیین نامه مدیریت ایمنی حمل و نقل و سوانح رانندگی را به شرح زیر تصویب نمودند:

آیین نامه مدیریت ایمنی حمل و نقل و سوانح رانندگی

فصل اول کلیات

ماده 1- اصطلاحات و واژه های زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

1- قانون: قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت سوخت - مصوب 1386 - .

2- ستاد: ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت .

3- کمیسیون: کمیسیون ایمنی راههای وزارت راه و ترابری .

4- دستگاههای مؤثر: دستگاههای عضو کمیسیون ایمنی راهها و سایر دستگاههای مؤثر در کاهش حوادث و تلفات حمل و نقل شامل نیروی انتظامی، وزارت راه و ترابری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت صنایع و معادن، وزارت آموزش و پرورش، وزارت کشور، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت امور اقتصادی و دارایی (بیمه مرکزی ایران)، سازمان صدا و سیما، سازمان پزشکی قانونی کشور و سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران .

5 - اورژانس: مرکز مدیریت حوادث و فوریتهای پزشکی کشور .

6 - حومه شهر: براساس قانون « تعاریف محدوده و حریم شهر، روستا و شهرک و نحوه تعیین آنها » - مصوب 1384 - « حریم شهر عبارت است از قسمتی از اراضی بدون فاصله پیرامون محدوده شهر که نظارت و کنترل شهرداری در آن ضرورت دارد و از مرز تقسیمات کشوری شهرستان و بخش مربوط تجاوز نکند». همچنین منظور از کلمه حومه شهر

همان حریم شهرها و مبادی ورودی آن است.

7- **حوزه‌های جغرافیایی:** مناطقی که در رتبه‌بندی از بالاترین نسبت (وزن) حادثه‌خیزی برخوردارند و به عنوان اولویت اول عملیاتی آیین‌نامه توسط کمیسیون تعیین می‌گردد.

8- **تصادفات رانندگی:** انواع وقایع منجر به جرح، فوت، خسارت و یا ترکیبی از آنها که در نتیجه برخورد یک یا چند وسیله نقلیه با یکدیگر و یا انسان، حیوان و شیء به وجود می‌آید.

9- **سوانح رانندگی:** وقایعی علاوه بر تصادفات رانندگی که وسیله نقلیه یا سرنشینان آن به دلایلی غیر از تعریف ذکر شده برای تصادف، متحمل خسارتهای جانی و مالی شوند از قبیل سقوط، واژگونی، ریزش بهمن، ریزش کوه، رانش زمین و وقوع سیل.

10- **ناوگان حمل و نقل عمومی:** تمامی وسایل نقلیه موتوری که فعالیت آنها حمل و نقل عمومی بار و مسافر را شامل می‌شود. شامل انواع کامیون، اتوبوس، مینی‌بوس، سواری کرایه و مانند آنها.

فصل دوم - ارتقای ایمنی و بهسازی راهها

ماده 2- وزارت راه و ترابری موظف است برای افزایش ایمنی راههای برون‌شهری اقدامات ذیل را انجام دهد:

1- شناسائی نقاط پر تصادف به تفکیک حوزه‌های جغرافیائی، تعیین اولویتها و ارائه برنامه زمانبندی شده سالانه برای انجام اقدامات ایمن‌سازی آنها به کمیسیون ظرف دو ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه.

تبصره - تعیین نقاط پر تصادف و اولویت‌بندی رفع آنها در کمیسیون (کمیته تخصصی مهندسی راه) انجام می‌شود.

2- درجه‌بندی ایمنی راههای کشور و بازدید ایمنی راههای موجود و انجام اقدامات ایمن‌سازی با اولویت اقدامات کم هزینه مهندسی و همچنین ارائه گزارش اقدامات انجام شده هر شش ماه یکبار به کمیسیون.

3- بازرسی ایمنی راهها در مرحله مطالعاتی و پیش از گشایش و ارائه گزارش اقدامات انجام شده هر شش ماه یکبار به کمیسیون.

4- آرام‌سازی تردد خودروها در فواصل معین قبل از ورود به نقاط پر تصادف حوزه‌های جغرافیایی و همچنین در فواصل ده الی پانزده کیلومتری ورودی شهرهای بزرگ، با استفاده از تجهیزات استاندارد سرعت گیر، خط‌کشی‌های اکستروژن و غیره.

5- تأمین، نصب و مدیریت دوربین‌های کنترل سرعت با قابلیت انتقال خودکار اطلاعات ثبتی آن به اولین پاسگاه پلیس در مسیر به منظور توقف و اعمال قانون راننده متخلف در اولین پاسگاه بعدی.

6- تأمین و نصب دستگاههای (GPS) موردنیاز برای تجهیز گشتها و کارشناسان رسیدگی به تصادفات، به منظور ثبت مختصات دقیق محل تصادف در سیستم جامع اطلاعات تصادفات.

7- الزام رانندگان ناوگان حمل و نقل عمومی برای نصب و عملیاتی نمودن (GPS).

8- مکان‌یابی و توسعه هدفمند تیر پارک‌ها و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی با لحاظ نمودن اولویتهای تعریف شده در طرح جامع مجتمع‌های خدمات رفاهی و الزام به تأمین محل استقرار تیم‌های عملیاتی دستگاههای مؤثر.

9- الزام رانندگان ناوگان حمل و نقل عمومی به داشتن تجهیزات موضوع آیین‌نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی مؤسسات حمل و نقل جاده‌ای (به‌ویژه کپسول اطفای حریق و جعبه کمک‌های اولیه) و نیز ارائه آموزش‌های موردنیاز برای استفاده صحیح و مؤثر از آنها.

- 10- کنترل ساعات کاری رانندگان ناوگان حمل و نقل عمومی (به میزان حداکثر 8) ساعت رانندگی در شبانه‌روزی برای هر راننده) توسط شرکتهای حمل و نقل و نظارت بر حسن اجرای آن مطابق مقررات مربوط.
 - 11- نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی با هماهنگی ستاد.
 - 12- اعمال مقررات بازدارنده تعریف شده در دستورالعمل صدور، تمدید، تعویض و لغو برگ فعالیت رانندگان حمل و نقل بار و مسافر برون‌شهری (تبصره ماده (6) اصلاحی قانون الزام شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل به استفاده از بارنامه و صورت وضعیت)
 - 13- ارزیابی مستمر عملکرد شرکتهای حمل و نقل عمومی در زمینه رعایت اصول ایمنی ترافیکی و اتخاذ سیاست‌های تشویقی و تنبیهی مطابق دستورالعمل‌های مربوط.
 - 14- بهره‌گیری از رانندگان واجد شرایط ناوگان حمل و نقل عمومی در امداد افتخاری به مجروحان و اطلاع‌رسانی سریع تصادفات به مراکز پلیس، اورژانس، راهداری و هلال‌احمر با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.
 - 15- تهیه و اجرای طرح کنترل دوره‌ای سلامت، مهارت و صلاحیت رانندگان سیستم حمل و نقل عمومی بعد از اخذ گواهینامه با همکاری پلیس راهنمایی و رانندگی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
 - 16- تأمین ایمنی عبور و مرور در محل‌ها و کارگاههای اجرای عملیات عمرانی در سطح راهها مطابق ضوابط مشخص شده در آیین‌نامه ایمنی راه (نشریه 7-267).
 - 17- تدوین برنامه عملیاتی جامع به منظور تجهیز تیم‌های متخصص مقابله با مواد خطرناک در سطح راهها.
 - 18- ساماندهی و نظارت بر عملکرد مراکز امداد خودرو و یدک‌کش‌ها.
 - 19- افزایش تابلوها و علائم هشدار در فواصل مشخص قبل از ورود به مقاطع حادثه‌خیز (اطلاع‌رسانی نقاط پرتصادف).
 - 20- مکان‌یابی و تجهیز راهها به تابلوهای پیام متغیر خبری.
- ماده 3-** وزارت کشور موظف است برای افزایش ایمنی شبکه معابر شهرها و حومه از طریق شهرداری‌ها اقدامات ذیل را انجام دهد:
- 1- شناسایی موقعیت وقوع تصادفات کاربران آسیب‌پذیر مانند موتورسواران و عابران پیاده و نقاط حادثه‌خیز شهرها و حومه آنها و ایمن‌سازی این نقاط با اولویت اقدامات کم‌هزینه مهندسی.
 - 2- اقدامات لازم برای تأمین ایمنی عبور و مرور در محدوده‌های اجرای عملیات عمرانی مطابق ضوابط مشخص شده در آیین‌نامه ایمنی راه (نشریه 7-267)
 - 3- مکان‌یابی و تجهیز شبکه به تابلوهای پیام متغیر خبری.
 - 4- ساماندهی و نظارت بر عملکرد مراکز امداد خودرو و یدک‌کش‌ها.
 - 5- تقویت و تجهیز تیم‌های متخصص مقابله با مواد خطرناک.
- ماده 4-** در راستای تحقق اهداف جدول شماره (1) قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت و ماده (11) آیین‌نامه اجرایی قانون یاد شده، مدیریت فوریت‌های پزشکی در حوادث رانندگی (درون‌شهری و برون‌شهری) به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.
- تبصره 1-** با توجه به اینکه فرماندهی صحنه تصادف بر عهده پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است مدیریت فوریت‌های پزشکی را ضمن

هماهنگی با پلیس انجام دهد.

تبصره 2- برای ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی به مصدومان، وزارتخانه‌های کشور، راه و ترابری، ارتباطات و فناوری اطلاعات، نیرو، رفاه و تأمین اجتماعی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و همچنین نیروهای نظامی، انتظامی و غیرنظامی، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و سایر سازمان‌های دولتی و غیردولتی و مؤسسات تابعه، موظف به همکاری لازم با وزرات بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشند.

ماده 5- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است برای اجرای این آیین‌نامه ضمن حضور در تمامی حوادث رانندگی اطلاع‌رسانی شده، زمان رسیدن بر بالین مصدوم را در شهرها در هشتاد درصد (80%) موارد به کمتر از (8) دقیقه و در جاده‌ها در هشتاد درصد (80%) موارد به کمتر از (15) دقیقه برساند.

تبصره 5- به منظور افزایش بهره‌وری و تسریع در ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه ساختار ارائه خدمات و مکان‌یابی پایگاهها را به نحوی طراحی نماید تا ارائه خدمات استاندارد به مصدومین ناشی از حوادث ترافیکی در مدت زمانهای تعیین شده امکان‌پذیر گردد.

ماده 6- مهمترین وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در مدیریت فوریت‌های پزشکی در چارچوب این آیین‌نامه به شرح زیر تعیین می‌شود.

- 1- اصلاح و افزایش ظرفیت شبکه ارتباطی اورژانس کشور.
 - 2- به‌کارگیری نیروهای دارای صلاحیت علمی در مراکز و پایگاههای اورژانس.
 - 3- تجهیز و نوسازی ناوگان آمبولانس کشور با توجه به اقلیم هر استان و گسترش خدمات امداد هوایی.
 - 4- پایگاهها و مراکز ارائه‌دهنده خدمات فوریت‌های پیش‌بیمارستانی موظفند از آمبولانس صرفاً برای انتقال بیماران و مصدومین به مراکز درمانی استفاده نمایند و به‌کارگیری آمبولانس توسط این مراکز به منظور جابجایی مصدومان یا بیماران میان مراکز درمانی ممنوع است.
 - 5- برگزاری دوره‌های آموزش عمومی، با هدف ارتقای سطح آگاهی مردم در خصوص امدادرسانی و آشنایی با کمک‌های اولیه برای رسیدگی به مصدومان تصادفات.
 - 6- پایش مستمر حوادث ترافیکی و ارائه خدمات به مصدومان و هماهنگی‌های درون و فرابخشی برای رفع مشکلات احتمالی.
 - 7- برنامه‌ریزی در راستای هماهنگی و ارتباط مستمر با مراکز مسؤول پایش حوادث جاده‌ای و همچنین سهولت ارتباط مددجویان با مراکز ارتباطات و پیام.
 - 8- تجهیز پایگاهها و تبیین فرآیندهای خدمات فوریت‌های پزشکی در سطح پایگاههای جاده‌ای و شهری برای افزایش توانمندی پایگاهها در خصوص ارائه خدمات به حادثه‌دیدگان بر اساس استانداردهای جهانی به صورت زمینی و هوایی.
 - 9- برنامه‌ریزی برای ایجاد سامانه تروما در راستای دستیابی به ساعت طلایی.
- تبصره -** ساعت طلایی به معنای رسیدن مصدوم از لحظه وقوع حادثه تا اولین مرکز تروما ظرف یک ساعت در جاده‌های کشور می‌باشد.
- 10- راه‌اندازی بانک اطلاعاتی خدمات فوریت‌های پزشکی در حوادث رانندگی.

11- ارزیابی صحنه قبل از ورود به صحنه از طریق کارشناسان مرکز ارتباطات و بعد از ورود به صحنه از طریق تکنسین اورژانس.

12- کنترل صحنه و شناسایی سایر نیروهای امدادی حاضر در صحنه با هدف همکاری و تعامل با آنان برای مدیریت مؤثر خدمات فوریت‌های پزشکی.

13- بررسی صحنه از نظر نیاز به تشکیل ناحیه‌های داغ، گرم، سرد و تشکیل نقطه جمع‌آوری مصدومین در حوادث پرتلفات و انجام تریاژ (start) و کمک‌های اولیه و در نهایت انتقال مجروحین.

14- فراخوان نیروهای تخصصی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در حوادث ویژه مربوط به مواد غیرمعارف (راديو اکتیو، بیولوژیک و شیمیایی) به صحنه حادثه.

15- حمل مناسب اجساد متوفیان ناشی از تصادفات رانندگی در خارج از حریم شهرها با استفاده از پوشش مناسب حمل جسد.

تبصره ۵- در صورت بروز حادثه شدید با تعداد مجروحین بالا بر اساس درخواست اورژانس، سایر تیم‌های عملیاتی و اجرایی رسیدگی به حوادث در حوزه امداد رسانی و خدمات پزشکی موظف به همکاری با اورژانس می‌باشند.

ماده ۷- سازمان امداد و نجات جمعیت هلال‌احمر موظف است اقدامات ذیل را انجام دهد:

1- مدیریت بهینه امکانات و تجهیزات و مکان‌یابی پایگاه‌های ثابت و سیار هلال‌احمر و نحوه استقرار آنها در تقاطع پرتصادف حوزه‌های جغرافیایی (با در نظر گرفتن تجهیزات تخصصی و مخابراتی لازم برای ارتباط صدا و دیتا با فرماندهی صحنه تصادف).

2- استقرار نیروهای هلال‌احمر در پاسگاه‌ها و اتاقک‌های پلیس راهور ناجا.

3- انجام عملیات جستجو و نجات مصدومین و مجروحین گرفتار شده در حوادث رانندگی و ارائه طرح عملیاتی و همچنین اسکان اضطراری سانحه‌دیدگان.

ماده ۸- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است اقدامات ذیل را انجام دهد:

1- نصب تجهیزات مخابراتی لازم به منظور پوشش کامل شبکه، از طریق شناسایی نقاط کور شبکه مخابراتی (G.S.M) در تمامی راه‌های برون‌شهری و درون‌شهری بویژه حوزه‌های جغرافیایی و در حوزه (30) کیلومتری شهرها در سطح استانها.

2- تأمین بسترهای مخابراتی مورد نیاز برای ایجاد و راه‌اندازی فرماندهی صحنه تصادف و همکاری و اقدام لازم در رابطه با ایجاد فرکانس مشترک ارتباطی بین پلیس راه، سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، اورژانس و سازمان امداد و نجات جمعیت هلال‌احمر.

3- تأمین بستر مخابراتی مورد نیاز به منظور راه‌اندازی سیستم جامع تصادفات برای پاسگاه‌های پلیس راه و تأمین دسترسی برای دستگاه‌های مؤثر با همکاری نیروی انتظامی (فاوانا جا).

4- تأمین بسترهای مخابراتی مورد نیاز به منظور اطلاع‌رسانی از وقوع حوادث ترافیکی توسط رانندگان واجد شرایط ناوگان حمل و نقل عمومی به مراکز پلیس، اورژانس، راهداری و هلال‌احمر.

ماده ۹- وزارت امور اقتصادی و دارایی (بیمه مرکزی ایران) موظف است ظرف شش ماه نسبت به اصلاح و بازنگری مقررات بیمه‌ای موجود برای افزایش اثر بازدارندگی آنها از وقوع تخلفات و تشویق به رعایت قوانین ترافیکی، مبتنی بر

اطلاعات ثبت شده و سوابق تخلفات و تصادفات رانندگان (به ویژه ناوگان حمل و نقل عمومی و موتورسیکلت) اقدام نماید.

تبصره - وزارت امور اقتصادی و دارایی (بیمه مرکزی ایران) موظف است ضمن اجرای دقیق مفاد دستورالعمل اجرایی نحوه مشارکت صنعت بیمه در کاهش آسیبهای سوانح رانندگی (موضوع ماده 5 قانون)، ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، مقررات مربوط به پرداخت خسارات حوادث رانندگی را به نحوی اصلاح نماید که شرکتهای بیمه گر ملزم به پرداخت خسارات وارده به وسایل نقلیه در اثر انجام عملیات نجات و رهاسازی که به تأیید پلیس راهنمایی و رانندگی رسیده است، شوند.

فصل سوم - ارتقای ایمنی وسایل نقلیه

ماده 10- وزارت صنایع و معادن موظف است اقدامات ذیل را انجام دهد:

1- بررسی و تجزیه و تحلیل سالانه تصادفات و تلفات مربوط با هر یک از انواع وسایل نقلیه (با اولویت ناوگان حمل و نقل عمومی) با همکاری پلیس راهنمایی و رانندگی ناجا در کمیسیون (کمیته تخصصی ناوگان) و شناسایی و رفع نواقص فنی موجود و بهینه سازی آنها در فرآیند تولید و یا ورود وسیله نقلیه.

2- ارائه برنامه اجرایی (زمانبندی شده) در رابطه با چگونگی تجهیز خودروها و به ویژه وسایل نقلیه حمل بار و مسافر (با اولویت ناوگان حمل و نقل عمومی) به سیستم ترمز ضد قفل، کیسه هوا و سایر تجهیزات ایمنی اجباری.

3- مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران موظف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، براساس پیشنهادات کمیسیون (کمیته تخصصی ناوگان)، استانداردها و الگوهای فصلی کارشناسی شده برای کلاه ایمنی و محافظ پا و سایر موارد مرتبط با ایمنی برای موتورسیکلت سواران را تهیه یا بازنگری و به شورای عالی استاندارد ارائه نماید.

4- مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران موظف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، براساس پیشنهادات کمیسیون (کمیته تخصصی ناوگان)، استانداردهای ایمنی و رفاهی خودروهای تولید داخل و وارداتی (از جمله کمر بند ایمنی، کیسه هوا، سیستم تنظیم دور جعبه دنده، کپسول آتش نشانی و جعبه کمک های اولیه ویژه ناوگان حمل و نقل عمومی) را تهیه یا بازنگری و به شورای عالی استاندارد ارائه نماید.

5- کمیسیون (کمیته تخصصی ناوگان) موظف به بررسی سالانه سوابق تصادفات و تلفات هر یک از انواع وسیله نقلیه موجود در کشور و اعلام سطح ایمنی نسبی آنها بر حسب سیستم درجه بندی می باشد.

ماده 11- وزارت راه و ترابری موظف است به منظور ارتقای ایمنی وسایل نقلیه با مشارکت بخش خصوصی نسبت به راه اندازی مراکز معاینه فنی ناوگان حمل و نقل عمومی (به جز سواری کرایه) و الزام به بازدید منظم دوره ای، ظرف شش ماه از ابلاغ آیین نامه اقدام نماید.

فصل چهارم - فرهنگ سازی، ارتقای آموزش همگانی و اصلاح رفتار پرخطر رانندگان

ماده 12- پلیس راهنمایی و رانندگی ناجا موظف است اقدامات ذیل را انجام دهد:

1- راه اندازی کامل سیستم جامع تصادفات ظرف شش ماه پس از ابلاغ این آیین نامه و اعمال نظارت مستمر بر ثبت دقیق اطلاعات حوادث رانندگی، در تمامی پاسگاه های پلیس راه کشور.

تبصره - دستگاههای مؤثر موظفند، ضمن فراهم سازی بستر لازم، اطلاعات و آمار عملکردی مربوط را به صورت بهنگام در سیستم جامع تصادفات ثبت نمایند.

- 2- فراهم ساختن امکان تجزیه و تحلیل آماری تصادفات به صورت دینامیکی، برای سازمانهای دخیل در امر کاهش تصادفات، براساس سطح دسترسی های تعریف شده.
- تبصره -** سطح دسترسی به بانک اطلاعات تصادفات برای دستگاههای مؤثر در کمیسیون تعیین می گردد.
- 3- همکاری با کمیسیون (کمیته تخصصی آموزش و فرهنگ سازی) به منظور تعیین علل و عوامل انسانی مؤثر در وقوع تصادفات براساس تجزیه و تحلیل آمار تصادفات و نسبت سهم هر یک از علل.
- 4- هدفمند کردن فعالیت گشت های پلیس راه براساس تجزیه و تحلیل های آماری اطلاعات تصادفات، در بازه های زمانی پرتصادف و با در نظر گرفتن حوزه های جغرافیایی.
- 5- کنترل و ثبت وضعیت هوشیاری رانندگان ناوگان حمل و نقل عمومی به صورت نمونه گیری اتفاقی و رانندگان در گیر در تصادف (اعم از مقصر یا غیرمقصر) از طریق تست مصرف موادمخدر، روانگردان، مشروبات الکلی و خواب آلودگی و مانند آنها.
- 6- کنترل ساعات کاری رانندگان حمل و نقل عمومی توسط عوامل پلیس راه.
- 7- استفاده از توان بالقوه مردمی و نیز فناوری های موجود، برای تقویت کنترل نامحسوس و کاهش تخلف توسط رانندگان (به ویژه ناوگان حمل و نقل عمومی).
- 8- ارزیابی طرح یکپارچه فرماندهی صحنه تصادف با همکاری دستگاههای مؤثر به کمیسیون ظرف دو ماه.
- 9- هماهنگی با سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای، اتحادیه های کامیون داران و شرکت های حمل نقل بین شهری، به منظور طراحی و اجرای ساز و کار لازم برای تشدید برخورد با تکرار تخلفات رانندگی توسط رانندگان ناوگان حمل و نقل عمومی براساس قوانین و مقررات بازدارنده موجود و الزام رانندگان پرتخلف جاده ای (به ویژه در دو مورد سرعت و سبقت) به پرداخت هزینه های نصب تجهیزات و سیستم های کنترلی تعریف شده از جمله (GPS) روی وسایل نقلیه مربوط.
- 10- اصلاح قوانین و مقررات، آیین نامه ها و دستورالعمل های لازم برای ایجاد محدودیت های بازدارنده درخصوص متخلفین و مرتکبین تخلفات حادثه ساز و پیشگیری از وقوع تصادفات با همکاری وزارت کشور و وزارت راه و ترابری ظرف شش ماه.
- 11- تشدید کنترل و مهار رانندگان پرتخلف با استفاده از ابزار بدهی های جرائم پرداخت نشده برای احضار، تذکر، تعهد، آموزش و مانند آنها (به ویژه رانندگان حمل و نقل عمومی).
- 12- اعلام معایب و نواقص تابلوها و علائم جاده ای (شامل علائم راهنمایی و رانندگی، هشدارها و توصیه های ایمنی) به وزارت راه و ترابری.
- 13- اجرای دوره آموزش تخصصی بررسی وضعیت ایمنی راه برای کارشناسان تصادفات راهنمایی و رانندگی از طریق دانشگاه علوم انتظامی ناجا (با هماهنگی وزارت راه و ترابری)، به منظور امکان ثبت نظریه کارشناسی مرتبط با نوع و عوامل مؤثر راه در وقوع تصادف، در زمان تنظیم کروکی تصادفات.
- 14- تشدید اقدامات کنترلی درخصوص موتورسازان شامل:
الف - تشدید کنترل جاده ای موتورسواران فاقد کلاه ایمنی (اعم از راکب و ترک نشین) و اعمال محدودیت تردد با بیش از یک نفر ترک نشین در جاده ها و حاشیه سی کیلومتری شهرها.

ب- طراحی و اجرای آزمون‌های ویژه برای صدور گواهینامه «ویژه تردد جاده‌ای» برای راکبین موتورسیکلت با هدف کاهش حضور موتورسواران کم‌تجربه در جاده‌ها و کنترل آنان.

ج- منوط کردن ادامه تردد موتورسواران متخلف جاده‌ای به ارائه مدارک مثبت اعم از (گواهینامه ویژه موتورسواران جاده‌ای، پلاک موتورسیکلت، عدم خلافی و مانند آنها).

د- هماهنگی با سازمان‌های دولتی و وابسته به دولت و نیز شرکت‌ها و نهادهای کشوری و لشگری در رابطه با الزام موتورسواران اداری مربوط به استفاده از کلاه ایمنی و نظارت مستمر بر حسن اجرای آن.

ماده 13- دستگاه‌های مؤثر موظفند به منظور آموزش و ارتقای فرهنگ ایمنی ترافیک، اقدامات مؤثر در زمینه آموزش ایمنی ترافیک را مطابق جدول شماره (1) پیوست که به مهر پیوست تصویب‌نامه هیئت وزیران تأیید شده است اجرا و نتایج اقدامات انجام شده را برابر شاخصهای ارزیابی عملکردی، هر سه ماه یک بار به ستاد ارایه نمایند.

تبصره 1- جزئیات اجرای برنامه‌ها در قالب طرح جامع آموزش و ارتقای فرهنگ ترافیک ظرف یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه توسط ستاد ابلاغ می‌شود.

تبصره 2- مجموعه شاخصهای ارزیابی عملکرد ظرف یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه توسط ستاد ابلاغ می‌شود.

فصل پنجم - هماهنگی‌ها و اقدامات مدیریتی

ماده 14- دبیرخانه کمیسیون موظف است اقدامات زیر را انجام دهد.

1- تعیین شاخص‌های علمی ارزیابی و سنجش میزان رشد یا کاهش تلفات و مجروحان سوانح رانندگی (با هدف تغییر رویکرد در جایگزینی نسبت‌های آماری به جای قدر مطلق‌های وقوع) با استفاده از نتایج آخرین مطالعات و پژوهشهای صورت گرفته جهانی در کمیسیون (کارگروه آمار و اطلاعات) و ارایه گزارش آن به ستاد در مقاطع شش ماهه.

2- تجزیه و تحلیل آمار تصادفات در کمیسیون (کارگروه آمار و اطلاعات) و ارائه گزارش آن به ستاد در مقاطع شش ماهه.

3- پیگیری اجرای مصوبات کمیسیون (در رابطه با آیین‌نامه)، از طریق سازمانهای مربوط و تهیه گزارش برای جلسات کمیسیون.

4- جمع‌بندی و بررسی کارشناسی پیشنهادات سازمانهای مجری طرح (در رابطه با بهبود و یا رفع نواقص اجرائی) و آماده‌سازی آنها برای ارائه در جلسات کمیسیون.

5- ارائه گزارش شش ماهه اقدامات دستگاههای مؤثر در زمینه ارتقای ایمنی ترافیک به کمیسیون براساس شاخص‌های ارزیابی.

6- ارائه ضوابط و دستورالعمل راه‌اندازی مراکز معاینه فنی خودروهای سنگین (با مشارکت بخش خصوصی) برای تصویب به کمیسیون ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه.

7- تدوین ساختار یکپارچه و مدیریت واحد در حوزه ایمنی و ارایه آن ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه به ستاد.

8- راه‌اندازی کمیسیونهای اجرایی آیین‌نامه در استانها با هدف ایجاد ضمانت اجرایی لازم برای تحقق اهداف آیین‌نامه در استانها.

تبصره 1- کمیسیون متشکل از معاون عمرانی استاندار (رئیس کمیسیون) مدیرکل راه و ترابری استان (دبیر)، رئیس پلیس راه استان، مدیرکل حمل و نقل و پایانه‌های استان، رئیس اورژانس استان، مسئول امداد و نجات هلال‌احمر استان،

مدیر کل مخابرات استان و دبیر شورای هماهنگی ترافیک استان می باشد.

تبصره 2- مأموریت‌های اصلی کمیسیون‌های استانی به شرح زیر می باشد:

- 1- هماهنگی‌های اجرایی بین پلیس راه، راهداری، اورژانس و هلال احمر به منظور هدفمند کردن اقدامات، در راستای اهداف و اولویت‌های طرح و نیز پیگیری مصوبات مرتبط با حوزه مأموریتی هر سازمان تا حصول به نتیجه.
- 2- پیگیری تقویت تجهیزات رده‌های مرتبط با امور امداد و نجات جاده‌ای از طریق مقامات مسئول ذیربط استانی.
- 3- اجرای مصوبات کمیسیون در سطح استان‌ها.
- 4- احصای مشکلات مناطق به کمیسیون.

ماده 15- فرماندهی صحنه تصادف بر عهده پلیس راهنمایی و رانندگی ناجا می باشد. تمامی تیم‌های عملیاتی دستگاه‌های مؤثر موظفند اقدامات خود را ضمن هماهنگی با پلیس انجام دهند.

ماده 16- تیم‌های عملیاتی و اجرایی رسیدگی به حوادث موظف به انجام اقدامات ذیل می باشند:

- 1- اطلاع‌رسانی حوادث، مدیریت و کنترل ترافیک و فرماندهی و ایجاد امنیت در صحنه توسط نیروی انتظامی و پلیس راهنمایی و رانندگی ناجا.
- 2- خدمات فوریت‌های پزشکی و حمل اجساد متوفیان حوادث رانندگی توسط تیم‌های اورژانس.
- 3- جستجو و نجات شامل اطفای حریق، امداد، نجات و رهاسازی در شهرها و حومه آن توسط سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی.
- 4- جستجو و نجات شامل اطفای حریق، امداد، نجات و رهاسازی در راه‌های برون‌شهری توسط تیم‌های عملیاتی و اجرایی سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر.
- 5- پاکسازی، تخلیه صحنه حادثه و ساماندهی امداد خودروها در حوادث جاده‌ای برون شهری و تعمیر و مرمت زیرساختها و علائم راه توسط تیم‌های عملیاتی ادارات راه و ترابری.
- 6- پاکسازی، تخلیه صحنه حادثه و ساماندهی امداد خودروها و تعمیر و مرمت زیرساختها و علائم راه در شهرها و حومه آن توسط تیم‌های عملیاتی شهرداری.

تبصره 1- جزئیات وظایف و اقدامات هر یک از تیم‌های عملیاتی و اجرایی رسیدگی به حوادث در زمینه فعالیت‌های یادشده مطابق پیوست شماره (2) این آیین‌نامه که به مهر « پیوست تصویب‌نامه هیئت وزیران » تأیید شده است می باشد.

تبصره 2- دستورالعمل مدیریت صحنه تصادف به منظور هماهنگی میان دستگاه‌های مؤثر، ظرف یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، توسط ستاد ابلاغ می شود.

تبصره 3- وزارت راه و ترابری موظف است محل استقرار متصدیان سوانح (اعم از تیم‌های پلیس، اورژانس، راهداری، سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر و سایر ارگان‌های ذیربط رسیدگی به سوانح رانندگی) را به صورت مجتمع و یکپارچه در محل‌های مورد نیاز فراهم آورد. در این راستا نیروی انتظامی موظف است همکاری لازم را برای استقرار متصدیان و تیم‌های عملیاتی رسیدگی به حوادث را در پاسگاه‌ها و اتاقک‌های پلیس انجام دهد.

ماده 17- دستگاه‌های مؤثر موظفند برنامه اجرایی خود و اهداف کمی حاصل از اجرای آن در چارچوب تکالیف مشخص شده در این آیین‌نامه با به کارگیری همه منابع و امکانات موجود ظرف سه ماه به ستاد ارایه نمایند.

تبصره - دستگاہهای مؤثر موظفند هر سه ماه یکبار گزارش اقدامات و عملکرد خود را به دبیرخانه کمیسیون و ستاد ارائه نمایند.

ماده 18- در راستای تحقق مدیریت واحد حمل و نقل، وزارتخانه‌های راه و ترابری و کشور وظیفه سیاست‌گذاری کلان، برنامه‌ریزی و نظارت عالی مدیریت ایمنی راهها و سوانح ترافیکی را به ترتیب در شبکه حمل و نقل برون شهری و شهرها و حومه آن بر عهده دارند.

رئیس جمهور - محمود احمدی‌نژاد